

ЗВІТ

про повторне відстеження результативності регуляторного акта – постанови Правління Національного банку України від 26 лютого 2021 року № 22 “Про затвердження Положення про організацію, проведення та оформлення результатів інспекційних перевірок учасників ринків небанківських фінансових послуг”

Виконавець заходів із відстеження

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюється відповідно до статті 10 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”.

Виконавець заходів з відстеження – Національний банк України (Департамент методології регулювання діяльності небанківських фінансових установ).

Цілі прийняття акта

Постанова Правління Національного банку України від 26 лютого 2021 року № 22 “Про затвердження Положення про організацію, проведення та оформлення результатів інспекційних перевірок учасників ринків небанківських фінансових послуг” (далі – регуляторний акт) прийнята з метою врегулювання процесу організації, проведення та оформлення результатів інспекційних перевірок учасників ринків небанківських фінансових послуг, їх афілійованих та споріднених осіб, небанківських фінансових груп, за якими здійснює нагляд Національний банк України (далі – Національний банк).

Строк виконання заходів із відстеження

Повторне відстеження результативності регуляторного акта розпочато 24 січня 2023 року та закінчено 13 лютого 2023 року.

Тип відстеження

Повторне відстеження.

Методи одержання результатів відстеження

Аналіз показників результативності регуляторного акта з використанням статистичних даних.

Дані та припущення, на основі яких відстежувалася результативність, а також способи одержання даних

Відстеження результативності регуляторного акта проводилося на підставі набутого практичного досвіду Національного банку та небанківських фінансових установ – учасників ринку небанківських фінансових послуг, інших суб’єктів, на яких поширюється дія регуляторного акта, з питань організації, проведення та оформлення результатів інспекційних перевірок (на підставі статистичних даних щодо кількості суб’єктів господарювання та/або фізичних

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/20383

від 21.02.2023 23:19

осіб – об’єктів інспекційних перевірок, проведених інспекційних перевірок, основних результатів інспекційних перевірок); аналізу звернень, запитів, пропозицій, а також відповідних публікацій в засобах масової інформації.

Кількісні та якісні значення показників результативності акта

1. Кількість суб’єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюється дія акта (таблиця 1).

Об’єктами інспекційних перевірок відповідно до вимог законодавства України та регуляторного акта є учасники ринків небанківських фінансових послуг (небанківські фінансові установи та особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк), їх афілійовані та споріднені особи¹.

Уповноважені Національним банком особи можуть здійснювати інспекційні перевірки зазначених об’єктів інспекційних перевірок у межах нагляду на індивідуальній і консолідованій основі².

Інформація щодо кількості учасників ринків фінансових послуг, небанківських фінансових груп, за якими здійснює нагляд Національний банк відповідно до регуляторного акта, та їх охоплення інспекційними перевірками в 2021-2023 роках наведена в таблиці 1.

Інформація щодо кількості об’єктів інспекційних перевірок

Таблиця 1

Об’єкти інспекційних перевірок	Кількість об’єктів інспекційних перевірок					
	станом на 01.02.2021	станом на 01.02.2022	із них: охоплені інспекційними перевірками станом на 01.02.2022	станом на 01.02.2023	із них: охоплені інспекційними перевірками станом на 01.02.2023	
					2022 рік ³	2023 рік ⁴
1	2	3	4	5	6	7

¹ Підпункт 12 пункту 2 регуляторного акта. Слід зазначити, що до регуляторного акта внесені зміни постановою Правління Національного банку України від 06 січня 2023 року № 1 “Про затвердження Положення про ліцензування Експортно-кредитного агентства та умови провадження ним діяльності із страхування, перестраховування, надання гарантій та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України” та до об’єктів інспекційної перевірки включено Експортно-кредитне агентство.

² Пункт 4 регуляторного акта.

³ З них 1 перевірка страховика, що розпочата в 2021 році. Не враховано перевірки 4 страховиків, які скасовано (1 – у зв’язку із уведенням в Україні воєнного стану; 3 – у зв’язку із місцезнаходженням у Харкові) та перевірки 2 кредитних спілок, які скасовано у зв’язку із уведенням в Україні воєнного стану.

⁴ З них перевірки 1 страховика і 2 фінансових компаній, що розпочаті в 2022 році.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/20383

від 21.02.2023 23:19

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7
Усього, з них:	1 962	1 789	50	1 332	22	3
Кількість учасників ринків небанківських фінансових послуг, із них:						
страховики	210	146	15	128	10	1
кредитні спілки	318	275	10	160	9	2
фінансові компанії	968	949	25	744	3	0
ломбарди	301	259	0	179	0	0
особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги ⁵	144	136	0	98	0	0
Кількість небанківських фінансових груп	21	24	0	23	0	0

Слід зазначити, що станом на 01 лютого 2023 року завершені перевірки одного страховика та двох фінансових компаній, розпочаті у 2022 році.

2. Інформація про кількісні дані щодо проведених інспекційних перевірок учасників ринків небанківських фінансових послуг у 2022-2023 роках зазначена в таблиці 2.

⁵ У тому числі АТ “УКРПОШТА” – національний оператор поштового зв’язку.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/20383

від 21.02.2023 23:19

Інформація щодо проведених інспекційних перевірок у 2022-2023 роках
(станом на 01.02.2023)

Таблиця 2

Об'єкти інспекційних перевірок	2022 рік				2023 рік (станом на 01.02.2023)			
	Зап- лано- вано	Проведено		Трива- лість (робо- чих днів)	Зап- лано- вано	Проведено		Трива- лість (робо- чих днів)
		всьо- го	у тому числі поза- пла- нових			всьо- го	у тому числі поза- пла- нових	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Учасники ринку небанківських фінансових послуг, із них: ⁶	40	22	22	263	35	3	3	36
страховики	19	10	10	132	24	1	1	3
кредитні спілки	17	9	9	109	7	0	0	0
фінансові компанії	4	3	3	22	3	2	2	33
ломбарди	0	0	0	0	0	0	0	0
лізингодавці	0	0	0	0	1	0	0	0
особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги	0	0	0	0	0	0	0	0
небанківські фінансові групи	0	0	0	0	0	0	0	0

Планові інспекційні перевірки здійснюються відповідно до затвердженого рішенням Правління Національного банку річного плану проведення інспекційних перевірок.

У 2021 році заплановано проведення інспекційних перевірок 32 учасників ринку небанківських фінансових послуг, зокрема 15 страхових

⁶ Перевірки 1 страховика та 2 фінансових компаній розпочаті в 2022 році, а завершені в 2023 році. Їх тривалість зазначена окремо за роками.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/20383

від 21.02.2023 23:19

компаній, 11 кредитних спілок, 4 фінансових компаній, 1 ломбарду та 1 лізингодавця;

у 2022 році заплановано проведення інспекційних перевірок 40 учасників ринку небанківських фінансових послуг, зокрема 19 страхових компаній, 17 кредитних спілок, 4 фінансових компаній;

на 2023 рік заплановано проведення інспекційних перевірок 35 учасників ринку небанківських фінансових послуг, зокрема 24 страхових компаній, 7 кредитних спілок, 3 фінансових компаній, 1 лізингодавця.

Слід зазначити, що фактично в 2021-2022 роках не проведено жодної планової інспекційної перевірки, оскільки проведення Національним банком усіх видів планових перевірок банків, інших осіб, які є об'єктами нагляду (оверсайту), зупинено на період до останнього календарного дня місяця (включно), в якому завершується дія карантину, установленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19)⁷.

Водночас Національний банк протягом 2021-2022 років проводив позапланові інспекційні перевірки цих учасників з підстав, установлених законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку, відповідно до процедур, установлених регуляторним актом.

Зокрема, Національний банк провів:

у 2021 році: 18 позапланових інспекційних перевірок 15 страховиків, 10 позапланових інспекційних перевірок 8 кредитних спілок, 25 позапланових інспекційних перевірок 25 фінансових компаній;

у 2022 році: 10 позапланових інспекційних перевірок 10 страховиків, 9 перевірок 9 кредитних спілок, 3 перевірки 3 фінансових компаній.

3. Інформація про кількісні дані щодо основних результатів інспекційних перевірок у 2022 році зазначена в таблиці 3.

Інформація про основні результати інспекційних перевірок у 2022 році

Таблиця 3

	Страховики	Кредитні спілки	Фінансові компанії	Ломбарди	Особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги	Разом
1	2	3	4	5	6	7

⁷ Відповідно до постанови Правління Національного банку України від 18 березня 2020 року № 34 (зі змінами).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/20383

від 21.02.2023 23:19

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6	7
Надіслано повідомлень про проведення перевірок:						
планових	0	0	0	0	0	0
позапланових	13 ⁸	9 ⁹	3	0	0	25
Складено:						
актів про відмову в проведенні перевірки	6	3	1	0	0	10
актів про створення перешкод	4	0	0	0	0	4
протоколів зустрічей в межах інспекційної перевірки	17	17	4	0	0	38
довідок	8	6	0	0	0	14
Надіслано звітів за результатами інспекційних перевірок	8	6	0	0	0	14
Запрошено керівників для участі в розгляді на засіданні Комітету з нагляду основних результатів інспекційних перевірок	1	0	0	0	0	1
Ініційовано застосування заходів впливу, усього:	6	8	1	0	0	15
з них прийнято відповідне рішення колегіального органу	4	5	1	0	0	10

За час дії регуляторного акта під час організації, проведення та оформлення результатів інспекційних перевірок небанківських фінансових установ застосовані всі основні процедури, визначені регуляторним актом.

Зокрема, у 2022 році надіслано 25 повідомлень про проведення позапланових інспекційних перевірок, під час перевірок члени інспекційної групи склали протоколи зустрічей (38) та довідки (14). Відповідно до підстав, передбачених Законом України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” та регуляторним актом, складені акти про створення перешкод (4) та акти про відмову в проведенні інспекційних перевірок (10). За результатами інспекційних перевірок ініційовано застосування адекватних заходів впливу (15), керівники об’єктів перевірок запрошені для

⁸ З них 4 повідомлення – щодо перевірок 4 страховиків, які скасовано.

⁹ З них 2 повідомлення – щодо перевірок 2 кредитних спілок, які скасовано.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/20383

від 21.02.2023 23:19

участі в розгляді на засіданні Комітету з нагляду основних результатів інспекційних перевірок (1).

Слід зазначити, що протягом січня 2023 року складено три протоколи зустрічей в межах інспекційних перевірок (одного страховика та двох фінансових компаній), складено п'ять довідок про перевірку (одна страховику та чотири фінансовим компаніям), надіслано два звіти про інспекційну перевірку (один страховика та один кредитної спілки), застосовано заходи впливу до двох кредитних спілок.

4. Розмір коштів і час, що витрачаються суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта.

Загалом тривалість інспекційних перевірок учасників ринків небанківських фінансових послуг протягом 2021 року становила 398 робочих днів, протягом 2022 року – 263 робочі дні, у 2023 році перевірки, розпочаті у 2022 році, тривали 36 робочих днів.

Можливі витрати суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб – об'єктів інспекційних перевірок на ринку небанківських фінансових послуг, пов'язані з наданням інспекційній групі належних умов для проведення інспекційної перевірки, інформації/пояснень/документів/копій документів, потрібних для здійснення виїзного нагляду на ринках небанківських фінансових послуг, здійснювалися в межах кошторисів витрат на звичайну господарську діяльність.

5. Слід зазначити, що інформації стосовно наявності публікацій в засобах масової інформації з оцінкою дії регуляторного акта немає.

Водночас пропозиції щодо внесення змін до регуляторного акта надавалися в межах іншого проєкту регуляторного акта “Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України”, що доопрацьовується з урахуванням результатів публічного обговорення проєкту, проведеного в січні 2022 року.

Оцінка результатів реалізації акта та ступеня досягнення визначених цілей

Положення регуляторного акта забезпечують універсальний підхід до учасників ринків під час проведення інспектування, прозорість проведення інспекційних перевірок та дають змогу учасникам ринків фінансових послуг реалізувати свої права щодо ознайомлення з результатами інспекційної перевірки та надання відповідних пояснень або заперечень (за потреби).

Водночас регуляторний акт потребує змін. Проблеми, пов'язані із проведенням інспекційних перевірок відповідно до положень регуляторного акта, переважно спричинені установленням на території України карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 з 19 грудня

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/20383

від 21.02.2023 23:19

2020 року до 30 квітня 2023 року (згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2020 року № 1236) та потребою врегулювання окремих питань комунікації, відсутністю протягом першого дня перевірки особи, уповноваженої представляти інтереси учасника ринку небанківських фінансових послуг на час проведення перевірки. Також існує потреба удосконалення формату акта про створення перешкод та акта про відмову в проведенні перевірки, що пов'язано з набутим практичним досвідом здійснення відповідних процедур за їх складанням та направленням.

Отже, в регуляторному акті пропонується уточнити норми, спрямовані на забезпечення ефективної комунікації між регулятором та учасником ринку небанківських фінансових послуг, у тому числі щодо початку інспекційної перевірки, уточнення порядку складання акта про правопорушення, зміст акта про створення перешкод та акта про відмову в проведенні перевірки, а також окремих повноважень учасників інспекційної групи та представників учасників ринку небанківських фінансових послуг.

Загалом результати реалізації регуляторного акта та ступінь досягнення визначених цілей оцінюються позитивно. Надалі висновок щодо оцінки результативності дії регуляторного акта буде зроблено за результатами періодичного відстеження, яке здійснюватиметься відповідно до Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності".

Голова
Національного банку України

Андрій ПИШНИЙ

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/20383

від 21.02.2023 23:19